HETEROCERA

DOOR

W. ROEPKE (Wageningen)

Distribué le 30 novembre 1932. Vol. IV, fasc. 6 (10).

HETEROCERA

DOOR

W. ROEPKE (Wageningen)

INLEIDING

Van het Kon. Natuurhistorisch Museum te Brussel ontving ik een aantal *Lepidoptera Heterocera*, door Z. K. Hoogheid Prins Leopold van België in Ned.-Indië gedurende 1929 bijeengebracht, met verzoek deze op naam te brengen. Ik heb deze vereerende opdracht gaarne aanvaard, temeer een belangrijk gedeelte dezer insecten afkomstig is uit Noord-Celebes, en speciaal over de Heteroceren van dit gebied tot nogtoe weinig is bekend geworden. Ongetwijfeld is dit gebied zoögeografisch van bijzonder belang, aan den eenen kant vertoont het verwantschap met de Molukken en de Filippijnen, aan den anderen kant met de groote Soenda-Eilanden Java en Sumatra. Faunistische feitenkennis vormt den grondslag van alle zoögeografische studie. Iedere bijdrage, hoe bescheiden ook, is daarom niet van een zeker belang ontbloot.

De determinaties werden in hoofdzaak verricht door vergelijking met het zeer rijke Indomaleische Noctuiden-materiaal, aanwezig in de entomologische collecties van het Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden. Hierbij mocht ik den zeer gewaardeerden steun ondervinden van den conservator, den heer R. Van Eecke, waarvoor ik gaarne van mijn erkentelijkheid hier gewag maak. De afbeeldingen die aan deze bewerking zijn toegevoegd, werden ter beoordeeling van eenige twijfelachtige soorten gezonden aan Dr W. H. J. Tams van het British Museum te Londen, deze had de goedheid mij enkele determinaties en aanteekeningen te verstrekken, waarvoor ik eveneens hierbij mijn dank betuig.

De mij overgemaakte verzameling telt 74 exemplaren in 57 soorten, twee daarvan zijn te slecht behouden om gedetermineerd te kunnen worden. De Noord-Celebes-exemplaren zijn allen geëtiketteerd : *Tondano Menado*, Celebes, Van Braekel, *Tonsea Lama*, en zijn allen in de maanden Februari-Maart 1929 gevangen. In het vervolg geven wij als vindplaats slechts op : *Tonsea Lama*. Van de litteratuur citeeren wij slechts de meest belangrijke, alleen wanneer de synonymie ingewikkeld is, geven wij uitvoeriger citaten. De deelen van Hampson's Moths I-IV in de *Fauna of British India* worden geciteerd als Hps. I (1892), enz., de *Catalogue of Eastern and Australian Lepidoptera Heterocera in the Collection of the Oxford University Museum*, Part II (1900), van Swinhoe, Walsingham en Durrant, als Swinh. Cat. II (1900).

BESCHRIJVING

FAM. NOTODONTIDAE.

1. — Dinara combusta WLK.

VAN EECKE : Het. Sum.; Zool. Med. Sep. (1930), p. 429 (*Anticyra*).
GAEDE in SEITZ, X (1930), p. 623.

Een ♂ van Medan, Sumatra. (Van der Meer Mohr.)

HAB. : Z.-China; Ind.; Sunda-Eil.; Phil. — In het Mus. Leid. **16** ex. van Java, **1** sterk gevlogen stuk van Makassar, **4** zonder vindplaats.

Deze *Notodontide* leeft als rups op Gramineeën. Op Java is zij van ouds bekend als schadelijk voor het suikerriet.

2. — Ortholomia moluccana FLD.

Pl. II, fig. 10 ♀.

Sitz.-Ber. Wien, 1862, p. 40 : Ambon.
Novara-Reise, II, 2, pl. 96, fig. 3 ♂ : Idem.
WLK. : List XXXII (1865), p. 456 : Java (*Besida xylinata*).
PGSTCH. : Lep. Amb.; Jhrb. Nassau, XLI (1888), p. 216, Fussnote.
SWINH. : Fasc. Mal (Sep., zonder jaar), p. 53 (*Besida xylinata*).
GAEDE in SEITZ, X (1930), p. 617, pl. 81*g* (*Osica turneri* BETH.-BAK.).

Een groot ♀ van Tonsea Lama, 25.II.1929.

HAB. : Mal.; Sum.; Java; Cel.; Amb.; N.-Guin.? — In het Mus. Leid. **30** ex. in beide seksen van Sum. en Java, onder den Snellenschen M. S.-naam *Ortholomia nipotas* Sn. *i. l.*

Deze soort is zeer variabel, vooral wat betreft de grondkleur, die verschilt van licht houtbruin tot donker bruinzwart. Talrijke sterk gegolfde dwarslijnen zijn op den voorvleugel aanwezig, alhoewel als regel min of meer vervaagd. Opvallend is gewoonlijk een lichte, meestal bepaald witte vlek in den anaalhoek van den voorvleugel. Langs den anaalrand is deze vleugel vaak lichter van kleur. Op de dwarsader is een soort niermakel teekening aangeduid, dit kenmerk alsmede het geheele voorkomen geven aan deze *Notondontide* een Noctuide-achtig uiterlijk. Ik vermeld de bibliographie zoo uitvoerig als zij mij bekend is, omdat omtrent de juiste benaming onzekerheid bestaat. Zie Seitz, *l. c.* Van Eecke in zijn Het. Sum. vermeldt haar niet.

3. — Hyperaeschra dentata HPS.

VAN EECKE : Het. Sum.; Sep. (1930), p. 439.
GAEDE in SEITZ, X (1930), p. 642, pl. 80*f*.

Een ♀, Tonsea Lama, 28.II.1929.

HAB. : Ceyl.; Sunda-Eil.; Cel.; Heinan; Form.? — In het Mus. Leid., 5 ♂ en 7 ♀, allen van Java.

4. — Tarsolepis sommeri HB.

HPS. I (1892), p. 127, f. 73 ♂ (*remicauda* BTL.).
IDEM IV (1896), p. 453.
GRUENBERG in SEITZ, II (1912), p. 284, pl. 48*h* ♂.
GAEDE in SEITZ, X (1930), p. 607.
VAN EECKE : Het. Sum.; Sep. (1930), p. 420 (*remicauda* BTL.).

Een fraai ♂ van 85 mm. vlucht, met prachtig roode reukhaarbundels aan de achterpooten; Koeta Nopan, Sumatra, 25.IV.1929.

HAB. : Van Japan over Z.-China, Sikh., Groote Sunda-Eil. t/m de Filippijnen.

De nomenclatuur dezer soort is verward, haar benaming niet geheel zeker. Huebner geeft als patria op « Zuid-America », Snellen heeft echter aannemelijk gemaakt (*Tijdschr. v. Ent.*, XXIII, 1880, p. 99, noot) dat Huebner's ex. van Java afkomstig was. De Java-vorm (typus!) bezit waarschijnlijk een gelen haarpluim aan de achterpooten; ik heb helaas geen vergelijkingsmateriaal ter beschikking. Trinair zoude deze Java-vorm dus moeten heeten : *T. sommeri sommeri* Hb., zij is misschien identiek met den vorm der Filippijnen. De vorm van Sumatra en V.-Indië, gekenmerkt door de roode reukhaarpluimen, zoude dan heeten *T. sommeri remicauda* BTL., verondersteld dat *remicauda* BTL. niet een zelfstandige soort blijkt te zijn. Alleen meer materiaal en genitaalonderzoek zal hieromtrent uitsluitsel kunnen geven.

Op Java is *sommeri* als regel niet talrijk, en enkelen keer echter vermenigvuldigt zij zich massaal en ontbladert zij dan als rups, evenals de naverwante *Dudusa nobilis* dit doet, de ramboetan-boomen (*Nephelium lappaceum*). Zie Leefmans : *Trop. Nat.*, VIII (1919), p. 21. Kleine en slecht ontwikkelde ex., klaarblijkelijk ten gevolge van onvoldoende voeding der rups, komen voor. Vermoedelijk is zulk een ex. door Swinhoe beschreven als *T. javana*, in *Ann. Mag. Nat. Hist.* [7], XIX (1907), p. 204. Dat deze naam misschien op de « wintergeneratie » slaat, zooals Gaede, *l. c.* veronderstelt, is niet goed aan te nemen.

Fam. DREPANULIDAE.

5. — **Phalacra vidhisara** Wlk.

Hps. I (1892), p. 345, fig. 236 ♂.
Seitz, II (1911), p. 203, pl. 30*f* ♀.
Idem X, pl. 48*g* (tekst nog ontbrekend).

Een niet al te best behouden (♀ ?) ex., *Tonsea Lama*, **24.II.1929**, dat ik met eenig voorbehoud tot deze soort reken. De kleur is zeer licht, ongeveer stroogeel, de teekeningen onduidelijk, fijn bruin. Het duidelijkst is op den voorvleugel een golflijn die op eenigen afstand van den apex begint en die in het midden van den anaalrand eindigt. Tusschen de aderen **4**, **5** en **6** vervaagt deze golflijn sterk, tusschen **5**, **6** en **7** is zij door donkere stipjes geaccentueerd.

Waarschijnlijk vormt deze variabele en wijd verbreide *Drepanulide* geographische subspecies en behoort dit ex. tot een dergelijke subspecies.

Hab. : V -Indië; Ceylon; W.-China.

Fam. LIMACODIDAE.

6. — **Parasa chlorostigma** Sn.

T. v. E., XXIII (1879), p. 117, pl. 9, fig. 8 ♂.
Hering in Seitz, X (1931), p. 695, pl. 86*k* ♂.
Een ♀ van Tonsea Lama, 24.II.1929.

Hab. : Uitsluitend bekend van Celebes. — In het Mus. Leiden de typen van Snellen (1 ♂, 1 ♀ Makassar), verschillende ex. van Z.- en N.-Celebes.

Deze soort is seksueel dimorf en nogal variabel. Bij het ♂ is het groen sterker gereduceerd, de bruine grondkleur aanmerkelijk donkerder.

Fam. LYMANTRIIDAE.

7. — **Dasychira brunneïpicta** Collenette.

Pl. I, fig. 1, 6 ♂.

Zool. Med., XIV (1931), p. 181 ♂.

Twee ♂♂ dezer pas kort geleden beschreven soort van Tonsea Lama, 22.23.II.1929.

Hab. : N.-Cel. — In het Mus. Leid. talrijke ♂♂ van dezelfde localiteit.

Deze soort is zeer variabel, van de beide ex. is het eene gekenmerkt door een donker, het ander door een licht opgevuld middengedeelte van den voorvleugel. Het ♀ is nog onbekend, het zal allicht zeer anders eruit zien als het ♂.

8. — **Topomesa subinanis** Wlk.

Hps. I (1892), p. 469 ♀.

Strand in Seitz, X (1915), p. 332, pl. 39*b* ♀.

Een ♀, Tonsea Lama, 25.II.1929.

Hab. : Tenass.; Mal.; Sum.; Java; Born. — In het Mus. Leid., verschillende ex. van Sum. en Java.

Het ex. is groot, 44 mM. vlucht, de grondkleur is zeer lichtgeel, met een grooten, maar iets vagen bruinen vlek bij het begin der aderen 3/4 op den voorvleugel en een kleiner, iets scherper donker vlekje bij het begin der aderen 6/7.

Fam. CALLIDULIDAE.

9. — **Cleïs dichroa** Bsdv.

Pgstch. : Mon. Callid.; Tierreich, XVII (1902), p. 16.

Twee ex., ♂ en ♀, van Sakoemi, Nieuw-Guinea, 12.III.1929.

Hab. : Cer.; Aroe; N.-Guin.

Fam. THYRIDIDAE.

10. — **Rhodoneura myrtaea** Drury.

Hps. I (1892), p. 358.

Franssen, C. J. H.: Biol. v. Rh. myrt. — Natuurh. Mandbl. Maastricht, XX (1931), p. 117.

Een ♀, Tonsea Lama, 24.II.1929.

Hab. : Circumtropisch; W.-Indië over Afr.; Z.-O.-Azië t/m de Zuidzee-Eil. — In het Mus. Leid., zeer talrijke ex. uit verschillende gebieden.

De rups dezer wijd verspreide en zeer algemeene soort is op Java zeer schadelijk in Guttapercha-aanplantingen (*Palaquium*), zij moet echter ook nog op andere, waarschijnlijk melksaphoudende gewassen leven, daar de vlinder ook aangetroffen wordt in streken, waar geen Guttapercha voorkomt. Franssen, *l. c.* behandelt de levenswijze uitvoerig, brengt litteratuur, enz.

11. — **Rhodoneura tetragonata** Wlk.

Hps. I (1892), p. 361 (*vinosa*).

Idem IV (1896), p. 481.

Dalla Torre, Lep. Cat., XX (1914), p. 35.

Twee ex., ♂ en ♀, van Tonsea Lama, 29.II.1929.

Hab. : Van V.-Indië over de Groote Sunda-Eil. — In het Mus. Leid. 13 geheel overeenkomstige ex. uit de Minahassa.

FAM. NOCTUIDAE.

12. — Perigea illecta WLK.

Pl. I, fig. 3 ♀.

SN. : Tijdschr. v. Ent., XX (1877), p. 26, pl. 2, fig. 14 (*Apamea modestissima*).
HPS. II (1894), p. 211 (*Euplexia conducta*).
IDEM : Cat. VII (1908), p. 332, pl. 116, fig. 20 (*capensis*).
SWINH. Cat. II (1909), p. 20 (*Euplexia conducta*).

Twee ex., beides ♀ ♀?, Tonsea Lama, 22 en 25.II.1929.

HAB. : Geheel Z.-O.-Azië. — In het Mus. Leid. talrijke ex. van Sum., Java, Cel.

Dit is een zeer algemeene, maar weinig karakteristieke uilvlinder, dien men op Java niet zeldzaam als rups op allerlei onkruiden en lage planten tegenkomt. De synonymie van dit insect is buitengewoon verward en ingewikkeld, de naam waaronder het hier vermeld wordt, werd mij welwillend medegedeeld door Dr Tams. Deze Noctuide is koperkleurig bruin tot grijsbruin, met vervaagde, maar sterk gegolfde dwarslijnen, de antemarginale onduidelijk of ontbrekend, de niermakel iets met wit opgevuld. De kleur der Java-ex. is meer grijsachtig.

13. — Hyphilare decisissima WLK.

HPS. II (1894), p. 269, fig. 149 ♂ (*Leucania*).
SWINH. Cat. II (1900), p. 43.

Een ♂, Tonsea Lama, 22.II.1929.

HAB. : Sikh.; Ass.; Nilg.; Ceyl.; And.; Sum.; Java. — In het Mus. Leid., 13 ex. van Sumatra, 2 van Borneo, 4 van Java, 3 van Boeroe.

14. — Hyphilare hamifera WLK.

HPS. II (1894), p. 270 (*Leucania*).
SWINH. Cat. II (1900), p. 44.
WARREN in SEITZ, XI (1913), p. 89, pl. 11*h*.

Een ♂, Tonsea Lama, 24.II.1929.

HAB. : Form.; Birma; Java; Born. — In het Mus. Leid. 5 ex. van Java en 25 van N.-Cel.

15. — Acontia transversa GN.

HPS. II (1894), p. 323, fig. 173 ♂.
SWINH. Cat. II (1900), p. 59.
WARREN in SEITZ, III (1913), p. 301, pl. 52*m* ♂, 52*n* ♀.

Een ♂ van Medan, Sumatra. Van der Meer Mohr.

HAB. : Jap.; Korea; China; Burma; Ind.; Ceyl.; Mal.; Arch.; Duke of York Eil. — In het Mus. Leid. 25 ex. van China, Jap., Nias, Sum., Java, Cel., Boeroe, Salawatti, Key Eil., N.-Guin.

De rupsen van het geslacht *Acontia* staan bekend als Malvaceeënvoeders en worden onder omstandigheden schadelijk voor katoen.

16. — **Pterogonia striatura** Moore.

Hps. II (1894), p. 363 ♂.

Een ♂ dezer fraaie Noctuide, die gekenmerkt is door een driehoekigen zilvervlek op den voorvleugel, van Tonsea Lama, 29.II.1929.

Hab. : Ceylon. — In het Mus. Leid. een volkomen identiek ex. van N.-Cel.

17. — **Homodes crocea** Guen.

Hps. II (1894), p. 364, fig. 198 ♂.
Swinh. Cat. II (1900), p. 74.
Drie ♂♂ van Tonsea Lama, 25 en 29.II.1929.

Hab. : And.; Mal.; Born.; Java. — In het Mus. Leid., 7 geheel identieke ex. van Java.

Deze kleine Noctuide doet door haar vleugelcoupe en teekening denken aan een Geometride uit het geslacht *Acidalia*. De kleur is zeer opvallend kreeftrood.

18. — **Gadirtha inexacta** Wlk.

Sn. : T. v. E., XX (1877), p. 71, pl. 5, fig. 6 (*Checupa tinctoïdes*).
Hps. II (1894), p. 367.
Swinh. Cat. II (1900), p. 75.
Een ♀, Tonsea Lama, 25.II.1929.

Hab. : China; Form.; Sikh.; Ind.; Mal.; Born.; N.-Guin. — In het Mus. Leid. 2 ex. van Sum., 15 ex. van Pengalengan (W.-Java), 2 ex. Minahassa.

Deze soort is op Java in het gebergte niet zeldzaam, zij doet denken aan een *Notodontide*. Kleur en teekening der Java-ex. is zeer variabel, van schors met korstmossen moeilijk te onderscheiden. De beide Cel.-ex. in het Mus. Leid. komen geheel overeen met het hier vermelde stuk, misschien blijkt later hiervoor een subspecies-naam noodzakelijk.

19. — **Gadirtha exacta** Semp.

Pl. II, fig. 9 ♀.

Semper : Schmett. Phil. II (1896-1902), p. 475, pl. LV, fig. 1 ♂.

Twee ♀♀, Tonsea Lama, 22 en 27.II.1929, het eene lichter, het ander donkerder van kleur, overigens vrijwel indentiek wat teekening betreft en goed beantwoordende aan de afbeelding van Semper, *l. c.*

Hab. : Phil.; Cel.; Java. — In het Mus. Leid. 5 ex. van N.-Cel. en 1 ex. geëtiketteerd « Java, Blume ».

20. — **Barasa acronyctoïdes** Wlk

Hps. II (1894), p. 377, fig. 208.
Swinh. Cat. II (1900), p. 83.

Een ♂ van Tonsea Lama, 23.II.1929. Toont mooi de lange reukhaarkwastjes aan den onderkand der voorvleugels.

Hab. : Ganjam; Ceyl.; Born. — In het Mus. Leid. 4 ex. van Sum., 8 van Java, 1 van N.-Cel.

Op Java is de soort niet zeldzaam. Ik vond de behaarde rupsen te Buitenzorg gezellig op *Filicium*, een uit Ceylon geïmporteerden sierboom.

21. — **Paectes variegata** nov. spec.

Pl. I, fig. 8 ♀.

Van een fraaie, maar moeilijk te bepalen kleur en teekening. De hoofdkleur der bovenzijde van het geheele insect is licht houtbruin, deze kleur is gemengd met lichter en donkerder bruin, met zwart, wit en grijs, en met lichtpaars en roze. Lichtbruin is de beschubbing van kop, thorax en abdomen; de halskraag langs zijn achterrand, de tegulae en de basis der eerste abdominaalsegmenten aan weerskanten met grijze en lichtpaarse schubben gemengd. De voorvleugels zijn tamelijk effen lichtbruin langs den voorrand, het middenveld is lichtpaars, naar boven en buiten in roze overgaand. De buitenste helft doorsneden van een zwarte, diep getande golflijn, op de aderen 1-4 zijn de tanden dezer lijn scherp puntig en lang naar buiten uitgetrokken. Boven ader 5 beschrijft deze golflijn een sterke bocht, aan den binnenkant dezer bocht een à twee wigvormige vlekken van zeer lichte kleur. Buitenrand beneden den apex licht paarsgrijs; een rij zwarte stipjes voor de zoom, die naar beneden onduidelijk worden. Franje fijn licht en donkerbruin gevarieerd. De niermakel door een fijn donker stipje aangeduid, dat van een smalle lichte zone is omgeven. Aan de basis van den voorvleugel een wigvormige, lichte vlek met den punt naar buiten gericht. Achtervleugels aan de basis en in den anaalhoek lichter, het zoomgedeelte van een breeden, vagen, grijsbruinen band doortrokken. Onderkant aller vleugels lichter, maar van talrijke donkere, onscherpe golflijntjes doortrokken en daardoor iets gemarmerd. Op den achtervleugel is de antemarginale het duidelijkst ontwikkeld. Vlucht 33 mM. Het eenige ex. is goed behouden, maar mist den rechter achtervleugel.

Een ♀, Tonsea Lama, 23.II.1929.

Dr Tams teekende bij deze soort aan : « *Paectes* sp. near *cristatrix* Gn. » Zie Hps. II (1894), p. 389 (*Ingura*).

22. — **Stictoptera cuculloïdes** GUEN.

HPS. II (1894), p. 401, fig. 223.
SWINH. Cat. II (1900), p. 90.

Een ex., ♀, geëtiketteerd « Détroit de Malacca ».

HAB. : Van W.-Afr. over V.- en Achter-Indië t/m de Groote Sunda-Eil. — In het Mus. Leid. zeer talrijke ex. van vele vindplaatsen.

Deze Noctuide is uitermate variabel, wat kleur en teekening betreft, zoodat zij onder tal van verschillende namen is beschreven. Nog steeds worden nieuwe soorten beschreven. Het ex. is gekenmerkt door tamelijk gelijkmatig grijze voorvleugels, die slechts in het midden iets lichter zijn. De niermakel is zwartbruin opgevuld, voorts is er een zwartbruine subapicale vlek aanwezig en een dergelijke basale dwarsband, die den anaalrand van den voorvleugel niet bereikt. De rups der *Stictoptera cuculloïdes* is bij tijden op Java zeer talrijk. Zij wordt dan aangetroffen op mangistan-boomen (*Garcinia mangostana* L.) en wel kort nadat deze boomen nieuwe scheuten hebben gevormd. De rupsen eten het jonge, nog niet verharde blad en worden daardoor schadelijk.

23. — **Carea minahassae** nov. spec.

Pl. I, fig. 2 ♂.

Kop en thorax boven olijfbruin, de tegulae naar achteren in blauwrood, de thorax zwak in bruinrood overgaande. De voorvleugels van een moeilijk te bepalen, dof blauwroode grondkleur, met zeer vage, bijna niet te herkennen teekeningen. Het duidelijkst ziet men de ante- en de postmediane, deze zijn donkerder dan de grondkleur, gegolfd alhoewel niet getand, en vooral bij het eene ex. aan de binnenzijde van een iets helderder, meer roestkleurig rood omgeven. In dit middenveld is de zeer gereduceerde ringmakel en de niermakel met lichtgrijze schubbetjes geaccentueerd, alhoewel de ringmakel nauwelijks waarneembaar is. Opeenhoopingen van witgrijze schubben zijn ook beneden den apex aanwezig en volgen een zeer zwak aangeduide, maar sterk golvende antemarginale aan den buitenkant. Basaal gedeelte der achtervleugels zeer bleek lichtgrijs, naar buiten in licht wijnrood overgaande. Achterlijf boven donker grijs. Vleugelonderkant zeer licht, voorvleugels grootendeels met licht paarsrood overgoten, achtervleugels naar buiten in deze tint overgaande. Palpen bruinrood. Alle pooten licht van kleur, de zeer verkorte achtertibia met een lang, donker grijsbruin haarkwastje, dat opgeborgen wordt in een gleuf van het verlengde en verdikte eerste tarslid. Op grond van de uitwendige configuratie van het achterlijfspunt zoude men de ex. voor ♀♀ houden, de bouw der sprieten, van het frenulum en der achterpooten wijst echter uit dat het ♂♂ zijn. Het 5. achter-

lijfssegment schijnt aan weerskanten eene eigenaardige, klepvormige chitineuze structuur te bezitten; zonder anatomisch onderzoek echter is de bouw daarvan niet nader te beschrijven. Vlucht 35-36 mM.

Drie ♂♂, Tonsea Lama, 24.25.II.1929.

Er zijn, ook nog in de laatste jaren, een aantal *Carea*-soorten, beschreven, maar zoover ik uit de diagnosen kan opmaken, is zij met geen dezer soorten identiek. Te oordeelen naar de afbeelding, lijkt zij mij eenige overeenkomst te hebben met *C. phaedropa* A. E. Prout (*Bull. Hill Mus.*, I, 1924, p. 420, pl. XXII, fig. 13), althans voor zoover het betreft de teekening. De kleur is echter anders, ook is *phaedropa* aanmerkelijk grooter.

D[r] Tams teekende bij deze soort aan : « *Carea* sp., ? near *moira* Swh. ». Zie Swinhoe : *A. M. N. H.* [6], XII (1893), p. 262.

24. — **Careades hemichlora leopoldina** nov. subspec.

Pl. II, fig. 1 ♂.

De stamvorm *C. hemichlora* De Joan. is beschreven in het *Bull. Soc. Ent. de France*, 1911, p. 309, voorts is zij door Hampson beschreven en afgebeeld in de *Cat. Noct. Br. Mus.*, XI (1912), p. 538, pl. CXCI, fig. 28, ♂. Zij is afkomstig van het eiland Boeroe.

De nieuwe subspecies is vertegenwoordigd door een gaaf ♂, van Tonsea Lama, 27.II.1929. Vlucht 39 mM. Twee volkomen identieke ♂♂ bevinden zich in het Mus. Leid., eveneens van N.-Cel. (Cotypen).

Zij verschilt van den stamvorm door de kleur der voorvleugelbasis, die effen donker sepia is in plaats van « deep sapgreen » (Hps., *l. c.*); slechts met de loup herkent men een zwakke groene tint.

25. — **Sypna pulchra** Btl.

Hps. II (1894), p. 449 ♂.

Een ♂, Tonsea Lama, 23.II.1929.

Hab. : Sikh. — In het Mus. Leid. talrijke ex. uit V.-Indië, Sum., Java, Born., Cel. Vooral de Celebes-ex. toonen dezelfde lichte subapicale vlek op de voorvleugels.

De talrijke *Sypna*-soorten vormen een eveneens moeilijk te ontwarren groep van Noctuiden. Het ex. alsmede de talrijke ex. in Leiden schijnen echter goed overeen te komen met de beschrijving van Hps., *l. c.*, zoodat ik niet aarzel deze determinatie te aanvaarden.

26. — **Ercheia cyllaria** Cr.

Hps. II (1894), p. 451.

Swinh. Cat. II (1900), p. 107.

Een ♀, geëtiketteerd « Forêt vierge entre Paloe et Koelawana (Célèbes) », 4.II.1929.

Hab. : Ind.; Ceyl.; Birma; Born. — In het Mus. Leid. 1 ex. van Java en 3 van Z.-Cel.

Deze Noctuide is zeer variabel.

27. — Erebus macfairlaneï Btl.

Ann. Mag. N. H. [4], XVIII (1876), p. 127 ♂ (*Patula*).
Hps. Cat. XIII (1913), p. 282, pl. 206, fig 1 ♂ (*Nyctipao*).

Een ♀ van Amboina, 29.III.1929, de klassieke vindplaats dezer opvallende soort.

Hab. : Amb.; N.-Guin.; Queensl. — In het Mus. Leid. een ex. zonder vindplaats.

Butler zoowel als Hampson beschrijven alleen het ♂. De soorten van dit geslacht zijn echter niet bepaald seksueel dimorf, beide seksen komen dus vrijwel overeen wat kleur en teekening betreft, alleen mist het ♀ het zeer opvallende bosje lichtkleurige reukharen, dat op den achtervleugel van het ♂ aanwezig is.

28. — Erebus macrops L.

Hps. II (1894), p. 459 (*Nyctipao*).
Swinh. Cat. II (1900), p. 112 (*Patula*).
Warren in Seitz, III (1913), p. 323, pl. 58*e*, ♂, ♀.

Twee ♀♀ ex., het eene zonder, het ander met etiket : Kandy, Ceylon.

Hab. : Van Africa en Madag. over Centr.- en W.-China en Z.-O.-Azië. — In het Mus. Leid. talrijke ex. van verschillende vindplaatsen.

29. — Nyctipao crepuscularis L.

Hps. II (1894), p. 461.
Swinh. Cat. II (1900), p. 113.
Warren in Seitz, III (1913), p. 322, pl. 58*d* ♀, 59*a* ♂.

Een ♀ van Menado. Van Braekel.

Hab. : Van China en Japan over geheel Z.-O.-Azië t/m de Filippijnen. — In het Mus. Leid. talrijke ex. van verschillende vindplaatsen.

30. — Pantydia sparsa Gn.

Pl. II, fig. 5 ♀.

Sn. : T. v. E., XX (1877), p. 29.
Idem T. v. E., XXXII (1880), p. 79 (*Pantidia*).
Swinh. Cat. II (1900), p. 122.

Een ♀, Tonsea Lama, 25.II.1929.

Hab. : Saleyer; Celebes; Australië. — In het Mus. Leid. talrijke ex. van Formosa, Sumatra, Java, Celebes en Boeroe.

Snellen beschrijft, *l. c.*, de groote variabiliteit dezer soort.

Dr Tams teekende bij de foto dezer soort aan « *Pantidia metaspila* Wlk. ». Laatstgenoemde is een zeer algemeen verbreide soort, waarvan het Mus. Leid. talrijke ex. bezit. Deze wijken echter zeer van het hier vermelde ex. af, wat kleur en teekening betreft. Indien desondanks werkelijk *sparsa* en *metaspila* blijken identiek te zijn, dan zoude *sparsa* al om prioriteitsredenen den voorkeur verdienen. Voorloopig dus meen ik goed te doen mij aan de nomenclatuur van het Mus. Leid. te moeten houden, die afkomstig is van Snellen, den grooten Nederlandschen lepidopteroloog, die bij zijn determinaties met uiterste zorgvuldigheid te werk ging.

31. — **Ericeia acutangula** nov. spec.

Pl. II, fig. 2 ♂, 3 ♀?

Dit insect behoort tot het gewone *E. inangulata* Gn.-type, onderscheidt zich echter hiervan doordat de postmediane op den voorvleugel bij het ♂ een zeer in 't oog vallenden, scherpen hoek naarbuiten vormt. Ook op den achtervleugel is de overeenkomstige golflijn sterk gebocht. Deze golflijnen zijn bruinachtig, terwijl de grondkleur van het geheele dier als licht paarsgrijs is aan te duiden. Andere golflijnen zijn op den voorvleugel slechts zeer vaag aanwezig, op den achtervleugel iets beter ontwikkeld. De niermakel is slechts onduidelijk. De apex is donkerder, zooals dit gewoonlijk bij de soorten van dit geslacht het geval is. De onderkant is grijs, met een duidelijke, getande, maar overigens vrij rechte mediane door alle vleugels, op deze volgt naar buiten een vage, iets donkerdere band.

Alle pooten dezer Noctuide zijn sterk pelsachtig behaard, de beharing van den achterpoot echter neemt niet geleidelijk in lengte af tot aan het laatste tarslid, maar houdt met het eerste tarslid vrijwel op, anders had ik deze soort in relatie gebracht met *Ericeia gonioptila* A. E. Prout (*Bull. Hill Mus.*, I, **1922**, p. **233**, pl. XXI, fig. **2**). Met deze afbeelding nl. komt het ♂ vrij goed overeen, alleen is de postmediane veel sterker gebocht.

Het ♀ van een andere vindplaats, waarvan ik niet zeker ben of het hiertoe behoort, is opvallend lichter van kleur, meer licht stroobruin, verschillende golflijnen fijn zwart, duidelijker dan bij het ♂, de postmediane echter onduidelijker, vooral op den achtervleugel, en niet zoo sterk bochtig, alleen als donkere vlekjes in den anaalhoek behouden. Onderkant evenals bij het ♂ meer eentoonig, met een duidelijke, bijna rechte, donkere mediane.

Een ♂, Tonsea Lama, 29.II.1929, vlucht 41 mM. (Typus). Een volkomen identiek ex. van dezelfde vindplaats in het Mus. Leid. (Cotypus). Een ♀ van 42 mM vlucht, dat ik met een zeker voorbehoud hiertoe reken, draagt het etiket : « Samarinda Embouch. Makahan, Bornéo, 9.II.1929, 21 h., à la lumière du bord ».

Dr Tams teekende bij de foto dezer soort aan : « *Ericeia inangulata* Gn. ». Ik acht het inderdaad niet uitgesloten dat deze en een geheele reeks van beschreven *Ericeia*-soorten tot deze oude, Guenéesche soort behooren (zie Hps. II, 1894, p. 470). Eerst nader morfologisch onderzoek van groote seriën zal hieromtrent meer zekerheid brengen. Allicht zullen dan echter subspecies kunnen worden onderscheiden.

32. — **Delocoma marmorea** Swh.

Pl. II, fig. 7 ♂.

A. M. N. H. [7], XVI (1905), p. 153 ♂.
Hab. : N.-Cel.

Twee ♂♂, het eene van Tonsea Lama, 25.II.1929, het ander van Menado, zonder datum.

Dit opvallende dier is o. m. gekenmerkt door de rechte, zwarte middenlijn, die de onderzijde aller vleugels doorsnijdt en die aan den buitenkant duidelijk met wit is afgezet.

Deze determinatie is afkomstig van Dr Tams.

33. — **Anophia leucomelas albodiscalis** nov. subsp.

Pl. I, fig. 7 ♂.

Warren in Seitz, III (1914), p. 376, pl. 68*i*.

Twee ♂♂ en een ♀, Tonsea Lama, 27 en 29.II.1929.

Hab. : Z.-Eur.; N.-Afr.; Z.-O.-Azië.

Determinatie alsmede synonymie dezer soort onzeker. Het geldt een algemeen in Z.-O.-Azië voorkomend Noctuidentype, dat nogal variabel is en dat dientengevolge waarschijnlijk meermalen onder verschillende benamingen beschreven is. Mogelijk schuilen er enkele verschillende soorten onder, althans is vorming van subspecies vrijwel zeker.

De ex. zijn van een mooie bruinzwarte tot zwarte grondkleur. Ante- en postmediane zijn duidelijk en fijn zwart, bij de ♂♂ de discus ertusschen en in den omtrek van de niermakel sterk wit opgevuld, ook de niermakel licht. Antemarginale ontbrekend.

Bij het ♀ is de discus niet zoo opvallend wit opgevuld, daarentegen is de niermakel in enkele witte vlekjes opgelost en zijn er twee witte vlekjes onder deze makel aanwezig. De kleur van den voorvleugel vooral op de lichtere gedeelten duidelijk met paars gemengd.

Dr Tams teekende bij deze soort aan : « *Anophia leucomelas* L. possibly subsp. ».

34. — **Naxia absentimacula** Guen.

Hps. II (1894), p. 498 (*Ophiusa*).

Een ♀, Tonsea Lama, 22.II.1929.

Hab. : Ass.; Ceyl.; And.; Java.

Dit Celebes-ex. is gekenmerkt door een zwart vlekje beneden de voorvleugelpunt, voorts door een fijn wit stipje, dat de plaats van de ringmakel aanduidt. De donkere middenband vormt op ader 7 een veel sterkeren hoek dan bij de Leidener ex.

35. — **Ophiusa serva** F

Hps. II (1894), p. 495.
Swinh. Cat. II (1900), p. 134.

Een ♀, « Détroit de Malacca ».

Hab. : Van V.-Indië over den geheelen Archipel t/m Australië. — In het Mus. Leid. talrijke ex. van verschillende vindplaatsen.

Op Java, waar deze soort niet zeldzaam is, leeft de rups op *Ficus, Palaquium* en misschien nog op andere melksaphoudende gewassen.

36. — **Ophiusa melicerte** Drury.

Hps. II (1894), p. 498.
Swinh. Cat. II (1900), p. 134.

Een ♂ van Dobo (Aroe), 26.III.1929; een ♀ van Medan (Deli). Van der Meer Mohr.

Hab. : Afr.; geheel Z.-O.-Azië en Australië. — In het Mus. Leid. talrijke ex. van verschillende vindplaatsen.

Op Java is de soort zeer algemeen, de rups leeft op *Ricinus* en veroorzaakt soms sterke vreterij op deze plant.

37. — **Ophiusa crameri** Moore.

Hps. II (1894), p. 501.
Swinh. Cat. II (1900), p. 138.
Warren in Seitz, III (1913), p. 330, pl. 63*a* ♂.

Een ♂ ex., met etiket « Sumatra, avril-mai 1929 ».

Hab. : Ind.; Ceyl.; Birma.

38. — **Cauninda undata** F.

Hps. II (1894), p. 526, fig. 239 ♂ (*Remigia archesia* Cr.).
Warren in Seitz, III (1913), p. 333, pl. 61*e* ♀.
Swinh. Cat. II (1900), p. 152.

Een ♂ ex. dezer wijd verspreide Noctuide van Tonsea Lama, 24.II.1929.

Hab. : Afr. en Z.-O.-Azië incl. China en Japan. — In het Mus. Leid. talrijke ex. uit Form., Sum., Java, Cel., Boeroe, Batjan, Morotai, N.-Guin.

39. — **Chalciope cephise** Cr.

Hps. II (1894), p. 528 (*Trigonodes*).
Idem Cat. XIII (1913), p. 30, fig, 6 ♂.
Swinh. Cat. II (1900), p. 155.

Een ♀ van Dobo (Aroe), 26.III.1929.

Hab. : Indomal. gebied t/m N.-Guinea; Fiji; Samoa. — In het Mus. Leid. 16 ex. van Java, Sum., Cel., Sanghir, Ambon en Boeroe.

40. — **Speiredonia retorta** L.

Hps. II (1894, p. 553, fig. 314 ♂ (*Spirama*).
Swinh. Cat. II (1900), p. 167.
Warren in Seitz, III (1913), p. 325, pl. 59*d* ♂, ♀.

Een ♂, geëtiketteerd « Kandy, Ceylon ».

Hab. : Van Japan en China over V.- en Achter-Indië t/m Java. — In het Mus. Leid. 52 ex. van Jap., Form., Java, Cel., Boeroe.

41. — **Enmonodia vespertilio** F.

Hps. II (1894), p. 554 (*Spirama*).
Swinh. Cat. II (1900), p. 169 (*Hypopyra*).
Warren in Seitz, III (1913), p. 323, pl. 59*b* ♂, ♀.

Een ♀, Tonsea Lama, 28.II.1929.

Hab. : Van China en Japan over geheel Z.-O.-Azië t/m Borneo. — In het Mus. Leid. talrijke ex. van Formosa en Java.

Op Java is de soort in het gebergte niet zeldzaam. Kleur en teekening doen iets aan een *Eupterotide* denken, de onderkant is echter sterk met oranje vermengd, welke kleur zich ook uitstrekt over het achterlijfspunt. De soort is zeer veranderlijk, vele varieteiten zijn beschreven en synonymen geschapen; waarschijnlijk zijn geografische subspecies te onderscheiden.

42. — **Remigia frugalis** F.

Hps. II (1894), p. 572.
Swinh. Cat. II (1900), p. 153.
Warren in Seitz, III (1913), p. 333, pl. 61*g* ♂.

Een ♂ dezer zeer algemeene soort van Tonsea Lama, 25.II.1929.

Hab. : W.-Afr. over Z.-O.-Azië t/m Australië. — In het Mus. Leid. zeer talrijke ex. van V.-Indië, Form., Riouw, Nias, Sum., Java, Cel., Born., Ambon en N.-Guin.

De rups dezer soort leeft op Gramineeën en staat op Java als schadelijk te boek voor rijst, maïs, suikerriet e. d.

43. — **Mecodina lanceola** Gn.

Hps. III (1895), p. 3. Pl. II, fig. 6 ♂.

Een groot ♂ van 52 mM. vlucht dezer veranderlijke, fraai geteekende Noctuide. Voor- en achtervleugels dof paarsachtig grijs, met duidelijke, olijfbruine teekening. Kop, halskraag en palpen rossig bruin. — Tonsea Lama, 28.II.1929.

Hab. : Sylhet (Hps., *l. c.*). — In het Mus. Leid. 13 ex. van Java en Sumatra.

44. — **Cryptastria fuscomarginata** B.-Baker.

Pl. II, fig. 4 ♂.

Nov. Zool. XIII (1906), p. 272 ♀ (*Zethes*).

Hps. : Descr. new gen. and sp., etc. Noct. Br. Mus. (1926), p. 595.

Twee ♂♂, Tonsea Lama, 25 en 27.II.1929.

Hab. : N.-Guin. (Dinawa).

Het eene, afgebeelde ex. heeft een vlucht van 45 mM. De grondkleur is dof kaneelbruin, de basale helft van de voorvleugel lichter, de buitenste helft donkerder, beide helften gescheiden door een smallen, donkeren middenband, de binnenste begrenzing daarvan tamelijk recht, ten deele gevormd door den rug der niermakel, de buitenste begrenzing beschrijft een groote bocht om de niermakel en eindigt onder een zeer schuinen hoek ongeveer halverwege den voorrand. Overigens zijn alle dwarslijnen onduidelijk, een donkere subbasale in het lichte basisgedeelte flauw zichtbaar, in het donkere randgedeelte ontbreken dwarslijnen nagenoeg geheel, slechts een donkere antemarginale zwak aangeduid. Niermakel eveneens slechts aangeduid, nauwelijks lichter dan de omgeving. Langs de buitenste helft van den voorrand een iets lichtere vlek, die begrensd wordt door den middenband alsmede door de antemarginale. Achtervleugels met dwarsbandenteekening, die begint in den anaalhoek en die iets voorbij het midden van het vleugelvlak eindigt. In de verlenging dezer teekening een tot twee onduidelijke, witte, wigvormige vlekjes. De voorste helft van den halskraag diep donkerbruin, achterste helft lichtbruin, scherp begrensd. Onderkant effen lichtbruin, voorvleugels met twee zwarte stippel-dwarslijnen, waarvan de buitenste onvolledig is, een zwart gestippelden zoom en zwart stipje op de dwarsader. Achtervleugels met een donker subbasaal stipje, een donkere middenlijn, eveneens uit stipjes bestaande, en een donker vlekje tusschen 3 en 4.

Zoom aller vleugels duidelijk gekarteld, apex der voorvleugels duidelijk spits uitgetrokken.

Achterlijf zonder duidelijke, dorsale haartoeffen.

Het tweede ex. komt hiermede volkomen overeen, het is alleen iets lichter, misschien omdat het sterk gevlogen is. Op den achtervleugel loopt de dwarsbandteekening iets verder door, twee apicale witte driehoeksvlekjes duidelijker ontwikkeld.

45. — **Simplicia schaldusalis** Wlk.

Hps. III (1895), p. 35.
Sn. : Tijdschr. v. Ent., XXIX (1886), p. 47, pl. 2, fig. 4, 4*a* (*griseolimbalis*).
Swinh. Cat. II (1900), p. 197.

Een ♀, Tonsea Lama, 25.II.1929.

Hab. : Ceyl.; Mal.; Sum.; Born. — In het Mus. Leid., een groote serie van zeer verschillende vindplaatsen. De soort is wijd verbreid en op Java bv. niet zeldzaam.

46. — **Simplicia tonsealis** nov. spec. ♂.

Pl. II, fig. 8 ♂.

De grondkleur van het geheele dier is zeer licht grijsachtig tot bruinachtig geel. Naar den buitenrand van alle vleugels wordt deze kleur iets donkerder. De teekening van den voorvleugel bestaat in hoofdzaak uit twee fijne, donkere sterk gegolfde en getande antemediane resp. postmediane middenlijnen, die het middenveld begrenzen. Zeer duidelijk is voorts een donker stipje op de dwarsader. Het iets donkerdere zoomgedeelte wordt doorsneden van een iets lichtere, rechte antemarginale, die onduidelijk is en door de aderen onscherp wordt onderbroken. Achtervleugels lichter aan de basis, het donkerdere zoomgedeelte begrensd door een lichte, tamelijk rechte antemarginale; een donkere mediane zeer zwak aangeduid. Onderkant meer strookleurig, glimmend, alle vleugels met een fijne, getande, donkere mediane en een fijn donker stipje op de dwarsader.

Behoort tot de groep met rechte, niet verdikte en geknotte sprieten.

Een ♂, typus, van 40 mM. vlucht, Tonsea Lama, 24.II.1929. In het Mus. Leid. twee geheel identieke ex. (cotypen) van dezelfde vindplaats.

Dr Tams determineerde deze soort als : « *Simplicia* sp. near *robustalis* Gn. ». Zooals Hps. III (1895), p. 35 deze groep opvat, kan zij, op grond van den bouw der sprieten, er niet toe behooren. Onder de soorten, door Prout beschreven in *Bull. Hill Mus.*, III, kan ik haar niet thuis brengen.

47. — **Hypena jugalis** Wlk.

Pl. I, fig. 4.

Sn. : Tijdschr. v. Ent., XXIX (1885-1886), p. 43, pl. 2, fig. 2, 2*a* (*approximalis*).
Idem Notes Leid. Mus., VIII (1886), p. 16.
Swinh. Cat. II (1900), p. 213 (*Bomolocha*), pl. 4, fig. 16.

Een ex., ♂, Tonsea Lama, 25.II.1929.

Hab. : Born. — In het Mus. Leid. 17 ex. van Java en Sumatra; de Java-ex. komen het meest met het Cel.-ex. overeen. De Sum.-ex. zijn, wat teekening betreft, sterk afwijkend, zoodat deze als subspecies kunnen worden opgevat,

waarvoor de Snellensche benaming *approximalis* dient te worden gebezigd. Het afgebeelde Borneo-ex. bij Swinh., *l. c.*, is veel lichter, meer bruinachtig, maar onmiskenbaar deze soort.

48. — **Hypena tristrigatalis** nov. spec. ♂.
Pl. I, fig. 9 ♂.

Alle vleugels tamelijk effen grijsbruin, de voorvleugels met een zwakken paarsen weerschijn, vooral daar waar zij een weinig afgewreven zijn, de laatstgenoemden gekenmerkt door drie donkere dwarslijnen, t. w. een basale, die het minst duidelijk is en die naar buiten iets convex gekromd is, zoodat zij ongeveer de zeer zwak aangeduide ringmakel bereikt; een kaarsrechte mediane, die naar binnen donker, naar buiten duidelijk licht gezoomd is; een zwak gekromde, bijna niet getande antemarginale, die den voorrand op eenigen afstand van den apex bereikt, maar naar den apex een korten, minder duidelijken zijtak afgeeft. In den apex iets lichtere schubbetjes. Ondervleugels effen bruingrijs. Onderkant een weinig lichter, de voorvleugels met een licht vlekje in den apex, de achtervleugels met een flauwe aanduiding van een bochtige mediane en een donker middenvlekje. Kop, lichaam en pooten van de grondkleur, het laatste palplid korter dan bij de vorige. Vlucht 31 en 34 mM.

Twee ♂♂ van Tonsea Lama, 24 en 27.II.1929.

49. — **Hypena minahassalis** nov. spec. ♂.
Pl. I, fig. 5 ♂.

Het geheele dier donker bruingrijs, de vleugels tamelijk effen van kleur, met een zeer onduidelijke, donkere basale, even daarbuiten een klein, rond, spierwit vlekje op de plaats der ringmakel, het middenveld iets donkerder beschaduwd, maar buiten begrensd door een zeer flauw aangeduide, donkere (post-)mediane, dan iets lichter tot aan de antemarginale, die eveneens onduidelijk en zwak getand is en die gedeeltelijk door enkele witte vlekjes tusschen de aderen aangeduid is. Onderkant met een zwakke donkere mediane over alle vleugels, achtervleugels met een donker middenvlekje, voorvleugels met een licht vlekje in den apex. Palpen met een iets lichter, nog korter eindpunt dan bij de vorige. Kop onder de basis der sprieten met iets uitstaande, borstelige, zwarte beharing.

Een ♂ van 30 mM. vlucht, Tonsea Lama, 25.II.1929.

De heer R. Van Eecke teekende bij deze soort aan : « verwant aan *H. obstupitalis* Swh. ».

50. — **Adrapsa ablualis** Wlk.

Hps. III (1895), p. 37.

Warren in Seitz, III (1913), p. 442, pl. 75*i* ♂, ♀.

Een ♂, Tonsea Lama, 22.II.1929.

Hab. : Geheel Z.-O.-Azië t/m Australië. — In het Mus. Leid. 19 ex. van Sum., Java en Cel.

De afbeelding in Seitz, *l. c.*, geeft de sprieten van het ♂ onjuist weer.

51. — **Nertobriga signata** Wlk.

Hps. : Cat. XI (1912), p. 614, fig. 246 ♂.

Een ♂ van Tonsea Lama, 28.II.1929.

Hab. : Van V.-Indië door geheel Z.-O.-Azië incl. N.-Guin. en N.-Austr.

Deze kleine, wijd verspreide Noctuide is nogal variabel wat kleur en teekening betreft, zij is echter gemakkelijk te herkennen aan het scherp begrensde witte vlekje langs den voorrand van den voorvleugel, even voor den apex.

Fam. **PYRALIDAE.**

52. — **Pachynoa ledereri** Sn.

Tijdschr. v. Ent., XXXV (1892), p. 164, pl. 10, fig. 8 ♂.

Een ♂ van Tonsea Lama, 25.II.1929.

Hab. : Sum.; Java; Cel. — In het Mus. Leid. 11 ex. van de genoemde gebieden, de Celebes-ex. geheel overeenkomstig met het hier opgenoemde ex.

Een groote, opvallende, gele Pyralide, ♂ met de voorvleugels grootendeels en de basale helft der achtervleugels als mede de geheele bovenkant van het lichaam bruinachtig. Anaalpluim grijs.

53. — **Phryganodes palliventralis** Sn.

Tijdschr. v. Ent., XXIII (1879-1880), p. 225 ♂ (*Coenostola*).

Ibidem, XXVII (1884), p. 36, pl. 3, fig. 2, 2*a*, *b*, ♂.

Tr. Ent. Soc. Lond., 1890, p. 620.

Hps. IV (1896), p. 303 ♂.

Een groot ♂, 36 mM. vlucht, van Tonsea Lama, 24.II.1929.

Hab. : Cel.; Sikh.; Khas. — In het Mus. Leid. 2 ex. van Cel. en 1 van N.-Guin.

Het ex. komt, ook wat de afmeting betreft, geheel overeen met de diagnose van Snellen, *l. c.* De soort is gekenmerkt door vijf opvallend licht, bijna wit behaarde achterlijfssternieten, welke lichte kleur scherp tegen de omgeving begrensd is. Hampson, *l. c.*, plaatst de soort in zijn groep C : « patagia van het ♂ met lange beharing, die zich tot achter den metathorax uitstrekt ». Snellen maakt hiervan geen vermelding, evenmin vertoont ons ex. dit kenmerk.

54. — **Orthaga euadrusalis** Wlk.

Hps. IV (1896), p. 125.

Swinh. Cat. II (1900), p. 424 (*enadrusalis*).

Een ♀, Tonsea Lama, 27.II.1929.

Hab. : Sikh.; Ceyl.; Born.; Java. — In het Mus. Leid. 11 volkomen identieke ex. van N.-Cel. en talrijke van Java.

De rups dezer soort vervaardigt op Java groote webben in de kronen der mangga-boomen (*Mangifera* sp.) en doet schade door haar vreterij aan deze vruchtboomen. Zie KONINGSBERGER : *Tweede Overzicht der schad. en nutt. ins. van Java*, 1908, p. 33.

55. — **Orthaga semiëburnea** nov. spec. ♂.

Pl. I, fig. 10 ♂.

De grondkleur der voorvleugels is ivoorkleurig wit, waartegen de diepzwarte teekening sterk afsteekt. Diepzwart is de apex opgevuld, tot bijna halverwege den voorrand, voorts is een reeks zwarte zoomvlekjes aanwezig, tusschen de aderen. Van dezelfde kleur is verder de postmediane, die in het midden vlekvormig verbreed is. Een zwarte vlek is ook aan den buitenkant der postmediane aanwezig, in de nabijheid van den anaalhoek. Tevens is deze postmediane vooral aan den binnenkant iets met lichtbruin afgezet. Zwarte vlekjes bevinden zich nog langs den voorrand, op de dwarsader, iets minder ook langs den binnenrand. De zwarte schubbetjes aan de dwarsader zijn opgericht. Langs het basale gedeelte van den voorrand eveneens een groote, zwarte vlek. De franje is licht bruinachtig wit. De achtervleugels zijn licht grijs, aan de basis en langs den anaalrand lichter, hun franje fijn lichtbruin, naar den apex toe donkerder grijs wordende. Aan den onderkant is de voorste helft aller vleugels donkergrijs, de achterste wit. De voorrand van den voorvleugel met twee lichte vlekjes. De kop is bruinzwart tot zwart, de palpen zwart, de grenzen der palpleden met licht bruinachtig wit afgezet, het derde palplid is zeer kort, stomp. Op het voorhoofd is een eigenaardige, sterk ontwikkelde en iets naar achteren gerichte kuif aanwezig, die door opvallend lange beharing gevormd wordt. De kleur daarvan is licht witachtig bruin, aan den top in grijs tot zwart overgaande. Halskraag en schouderdekken eveneens witachtig bruin, achterlijf lichtbruin, vooral aan den onderkant met grijze of zwarte schubben gemengd. Pooten bruinzwart, wit gevlekt. Vlucht 26 mM.

Een ♂, Tonsea Lama, 24.II.1929.

In het Mus. Leid. bevindt zich een geheele serie van dit motje, van dezelfde vindplaats, waaruit blijkt dat het dier ter plaatse waarschijnlijk niet zeldzaam is. Door zijn eigenaardige teekening en kleur — brandzwart op ivoor — is dit motje zeer opvallend en sierlijk. Dr Tams teekende bij de foto aan : « *Orthaga seminivea* WARR. subspecies ». Deze soort, beschreven in *Ann. Mag. Nat. Hist.* [6], XVI (1895), p. 463 als *Stericta* (?) *seminivea* van Queensland, wijkt echter door de sneeuw-witte grondkleur, anders geplaatste opgerichte schubbetjes, door den zwarten halskraag en door grooter afmeting (32 mM.) voldoende af. A. J. T. Janse vermeldt *O. seminivea* van Centraal Ceram (*Bull. Hill Mus.*, I, 1924, p. 502).

Fig. 1. — *Daschyra brunneïpicta* Coll. ♂

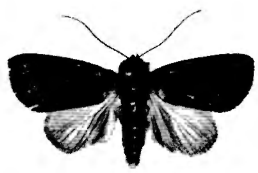

Fig. 2. — *Carea minahassae* n. sp. ♂

Fig. 3. — *Perigea illecta* Wlk. ♀

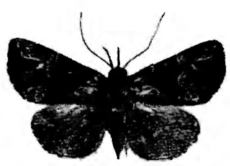

Fig. 4. — *Hypena jugalis* Wlk. ♂

Fig. 5. — *Hypena minahassalis* n. sp. ♂

Fig. 6. — *Dasychira brunneïpicta* Coll. ♂

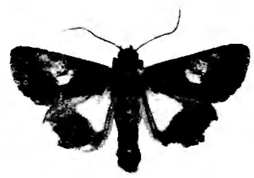

Fig. 7. — *Anophia leucomelas albodiscalis* n. subsp. ♂

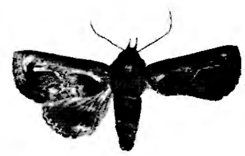

Fig. 8. — *Paectes variegata* n. sp. ♀

Fig. 9. — *Hypena tristrigatalis* n. sp. ♂

Fig. 10. — *Orthaga semiëburnea* n. sp. ♂

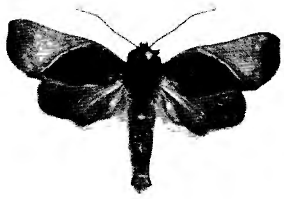

Fig. 1. — *Careades hemichlora leopoldina* n. subsp. ♂

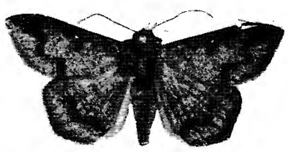

Fig. 2. — *Ericeia acutangula* n. sp. ♂

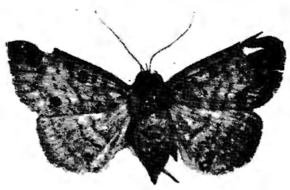

Fig. 3. — (?) *Ericeia acutangula* n. sp. ♀

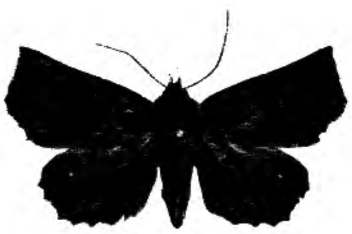

Fig. 4. — *Cryptastria fuscomarginata* B.-Bak. ♂

Fig. 5. — *Pantydia sparsa* Guen. ♀

Fig. 6. — *Mecodina lanceola* Guen. ♂

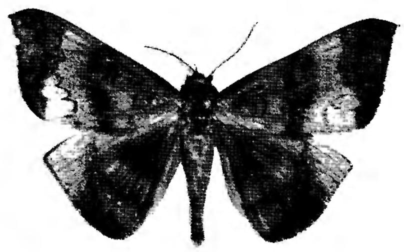

Fig. 7. — *Delocoma marmorea* Swh. ♂

Fig. 8. — *Simplicia tonsealis* n. sp. ♂

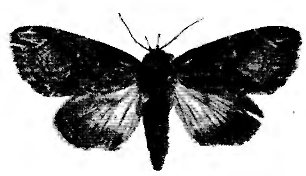

Fig. 9. — *Gadirtha exacta* Semp. ♀

Fig. 10. — *Ortholomia moluccana* Fld. ♀

W. ROEPKE. — Heterocera.